

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

իրանախորն պէհէր սաթո
 րը իշին պիւ ինձի տո ֆա
 իրմին ու ֆա 2 Վ ի
 չիւնձիւ պէ սայլի տո ֆա
 լար իշին չէր ձը իրան սր
 րաարեա գծուր ւանան ի
 լանրն սաթորը Զը տուր
 Մէքէու պէ սայլի
 Գարաթատա իշնձի մպիշ
 ր պարնիտա վազը Դ 2Յ
 իբո խանդուա կարա
 պիտ Բ փանտսան իմի
 նէ կէ ռնալրիլ ճէբ տիւր

ՆԻԻՄԷՐՈ 1798

Տոմսակները կանխառ. կ'ծախուին
 սովաճառ Մոսկէն աղա փախաղեա-
 խանութք. Օրթագիւղ, Թաշ Նէր-
 պան Թիւ 116:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱԽԷՐ

ԱՌ

ԱԶԳ. ԵՐԵՎԱՆԻ

Ազգային ընդհ. ժողովոյ ԼԶ. նիստը պիտի գումարի, յառաջիկայ ուրբաթ օր, 24 դեկտ. 'ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Չալաթիոյ:

Ատենանք պիտի բացուի ժամը 6 ին և գոյուի 10 ին:

Կը հրաւիրեմ զազգային երեսփոխանս գալ ազգասիրաբար կատարել իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը:

24 դեկտ. 1871 Մնամ աղօթարար 'ի Պատրիարանի Հայոց Պատրիարք Կ. Պօլիս Կոստանդնուպօլսոյ Մ. Վ. Խրիստեան

Արքեպիսկոպոս Գլակայ վանից

ԿԱՐԳ. ԽՆԴՐՈՑ

- 1. Ընտրութիւն ազգ. վարչ. կրօնական ժողովոյ,
2. Ատենական կանոնադրութիւն,
3. Համարատուութիւն ազգային վարութեան, Գաղ. ժողովոյ,
4. Տեղեկագիր գաւառական հարբստահարութեանց քննիչ Յաննան ժողովոյ,
5. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան. -Գլուխ Ա.,
6. Կեդրոնացումն և ապակեդրոնացումն:

Բ. Ատենագիր ընդհ. ժողովոյ

Յ. Հ. Մէրեքի-Գուլի

ԳԼԵԱԼԸ ԿԴՁԻ

Վերջին օրերս յիշեալ կղզւոյն մէջ պատահած տարօրինակ դէպքի մը պատմութիւնը հետեւեալ կերպով կ'իմանամք:

Տեղւոյն Հայոց եկեղեցւոյն ունեցած մէկ տունը Մ. անուն հռոմէական Հայոց մը ասկից յառաջ վարձու կը տրուի բայց 'ի վերջոյ կղզւոյն մէջ գտնուող 60 տունի չափ Հայ բնտանեաց զաւակաց դաստիարակութեան համար յիշեալ տունը դպրոց ընելու պէտք մը զգացուելով տունը յետո կը պահանջուի: Մ. չուզելով տունէն ելնել, նոյն տան փոխարէն ուրիշ տուն մը կը յանձնէ Հայոց, զոր ինքը գնած և իւր քրոջը վրայ դարձուցած է եղբի:

Կարճ միջոցէ մը վերջը դէպքը այնպէս կը բերէ որ Մ. ին քոյրը կը մեռնի, և ժառանգն եղող որդին իւր ժառանգութիւնն եղած յիշեալ տան իրեն յանձնուի կը պահանջէ. տեղւոյն Հայերը կ'առարկեն թէ իրենք այդ տունը իրենց յանձնուող կը ճանչին միայն և թէ տունը հասարակութենէ ոչ թէ բնտանեաց բնակարան մը այլ դպրոց եղած ըլլալուն, կը յաւելուն թէ մինչև որ դպրոց ըլլալու յարմարութիւն ունեցող ուրիշ տուն մը չը գտնեն չեն կարող պարպել տունը:

Տանը ժառանգորդն՝ որ կրօնքով Հասունեան մ'է, կը բողբէ տեղւոյն կառավարութեանը. Հայերն կառավարութեան ալ իրենց օրինաւոր առարկութիւններն ընելէ վերջը, կղզւոյն գալմագամը որ ազգաւ Յոյն մ'է, եղելութիւնը կը տեղեկագորէ առ Ոստիկանութեան Գուռն, փոխանակ ինքիւրն դպրոցի համար եղած ըլլալն նշանակելու, Հայոց կողմանէ տուն մը գրաւած է և չը յանձնուիլ իւր տիրոջը բնութիւնէ քանի որ վերջը գալմագամն երբ իւր գոյն պատասխանն Ոստիկանութեան Գուռնէ կ'ընդունի, իւր հետ տեղական կառավարութեան խորհրդոյ տեղափոխելէ մէկ քանի անձինք և զօրականներ առնելով, ուղղակի դպրոց

կերթայ և հոն դասատու և տնօրէն գտնուող քահանային կը հրամայէ որ իսկոյն տղայքներն և կարասիքներն դուրս հանելով տունը իւր տիրոջը յանձնէ. իսկ քահանայն գալմագամին սոյն ընթացքն հարկաւ տէրութեան օրինաց հակառակ գտնելով, իւր օրինաւոր առարկութիւններովը կը մերժէ նորա հրամանն, գալմագամը տեսնելով որ անկարելի պիտի ըլլայ իւր սպառնակաւ հրամանը այս եղանակաւ գործադրել տալ, դպրոցէն ելնելով կը մեկնի:

Կ'իմանանք որ գալմագամն յիշեալ ինքիւրն վերստին Ոստիկանութեան յանձնել է, որ Պատրիարքարանի կողմանէ ալ իմացուելով, ինքզոյն ոչ թէ հասարակաց տան մը այլ դպրոցի մը վերաբերին Ոստիկանութեան Բարձր. Պաշտօնէին իմաց տրուած և հիմայ ինքիւրն Ոստիկանութեան Ատենէն Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէութեան Ատենանք փոխադրուած է:

(Արարատ)

ԹԵՔԻՐՏԱՂՏԱՆ ԹԱՆՐԻՐԱԹ

Շու աթիտէքի մէքթուպու քէմալի մէննունիյիթէն տէրճ իտիպ, վէֆիլվազը Գեր. խորէն սրբազան էկէր շու ինթիխապը գապուլ իտէր իսէ, Թէքիտաղ էնալիսի իչին պիւլիւք պիր իդպալ ատտ իտէրիդ:

Ռատութօ 19 դեկտ. 1871

... Խմբագիր,
Քանի մը շաբաթ առաջ Ս. Պատրիարք հօր կողմանէ քաղաքս զրկուեցաւ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգը, ընդ նմին և վեց բարձրաստիճան եկեղեցականներէ բաղկացեալ ընտրեցազ ցուցակ մը: Այն վեց անունաց ցանկին մէջ ուրախութեամբ սրտի տեսանք նաեւ Գեր. խորէն եպիսկոպոս Նարայէյի անունը, որ արդէն իւր առաջնորդ Ռատութօյի քանդակուած էր հոս ուսումնասիրաց խմբակին արտերուն խորը:

Այսօր քուէհամար ըլլալու որդուած օրն ըլլալով ժամը իննին քուէտուփը բացուեցաւ եկեղեցւոյ ատենանք 'ի ներկայութեան երեսփոխանական ժողովոյ և բազմաթիւ ժողովուրդեան, և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ Ռատութօյի վիճակին առաջնորդ ընտրուեցաւ Գեր. խորէն Նարայէյ:

Այս քուէհամարը եղած միջոցին ներկայ գտնուող ժողովուրդեան սրտերը անձկութեամբ պաշարեալ կը յուզուէին յուսով և երկրաշարժ: Յուսով, վստահ այս ընտիր ձիրքերով զարդարեալ անձը իրենց առաջնորդ ունենալով՝ հոս ազգին բարոյական, խնայական և քաղաքական վիճակին վրայ մեծ փոփոխութիւն մը պիտի ըլլար իրաւամբ դէպ 'ի բարին, բնուիլ ազգին պատիւը տարաբար առջեւ նուազագոյն ինկած էր և պէտք էր որ առ իւր արժանի գիրքն բարձրանայ: Դպրոցը, ազգին փրկութեան այն նաւակը որ 'ի վաղուց անտի կրից հակառակ ալիքներէ տարուբեր շատ անգամ ծանծաղուտները, և երբեմն ժայռէ 'ի ժայռ զարնուելով նաւարկութեան վտանգի մէջ էր, պէտք էր ճարտար և զգօն նաւագետ մը որ գիտութեանց անհուն ոգիխնային մէջ կարենար անվտանգ յառաջ վարել, և և իւր անուշակ քնարովը մեղմել կրից փոթորիկները և հանդարտեցնէր: Իսկ քաղաքականին դպրոց՝ ազգին իրաւունքները կառավարութեան առջեւ օրինաւորապէս պաշտպանելու համար ճարտարախօս օրէնքագէտ մը պէտք էր, և ո՞վ պիտի ըլլար այս անձը: ամեն սիրտ անգուսպ փափաքանքը առ խորէն եպիսկոպոս բարձրացած՝ միայն անկից կը յուսային ըլլալ իրենց ազատարարը:

Բայց երկիւղ մ'ալ կը տիրէր սրտերուն, ամեն մարդ կը հարցնէր ինքիւրեն թէ կըրնայ ըլլալ արդեօք որ զրկուին այս քաղաք միւթթարութենէն... հասաւ ժամանակը, համբուեցան քուէները, և վստահ Ռատութօյի երեսփոխանութեան, որ աշխարհի առջեւ հաստատեց թէ իր փափաքը ժողովուրդեանն է, թէ ինքը կը ճանչնայ և լաւ կը ճանչնայ այն անձը, որ իր 'ի բազում ունեցած գիտութեամբը կարող է պահպա-

նել ժողովուրդեան այս երրակի, այսինքն իմացական բարոյական և քաղաքական կեանքը: Մենք որպիսի ալ որ աշխատեմք, կը խոստովանիմք որ չեմք կարող 'ի բան բերել առ իւր նորընտիր առաջնորդն ունեցած ժողովուրդեան սրտի գեղուն սկըր, այսչափը միայն բաւական է ըսել որ երեսփոխանութեան ամբողջ 34 քուէներէն 32 ը խորէն եպիսկոպոս ընդունեց, և ահա սաոր մէջ է ամեն բան: Երբ որ այս ընտրութիւնը հրապարակուեցաւ, թնդաց եկեղեցւոյ կամարը ժողովուրդեան ծափահարութիւններէն և «կեցցէ խորէն եպիսկոպոս, կեցցէ և երեսփոխանութիւն» աղաղակներէն, և արդարեւ աշխարհի դիւանապրութեանց մէջ խիստ քիչ անգամ կրնայ գտնուիլ այսպիսի միաձայն ընտրութիւն մը: Այլ եւս կրճի մը վերցած է մէջ տեղէն, ո՞չ հակառակութիւն կայ և ո՞չ կռիւ, ամեն բան անցած նոր դարագլուխ մը կ'սկի ռւ նոր կեանք կառնու Ռատութօյի ժողովուրդը, ամեն աստիճանի անձինք հաւատարապէս սիրոյ միակ հանգոյց մը ունին, և այն՝ խորէն եպիսկոպոսն է: Եւ այն սրտերը որը անկեղծաբար կը սիրեն՝ փոխադարձ սիրոյ արժանի են:

Սակայն արդեօք խորէն եպիսկոպոս պիտի ընդունի՞ այս հրահանգը, կը հարցնեն ուսանք, մենք նորին սրբազանութեան իր պարտուցը վրայ ունեցած ճանաչմանը վստահելով կը պատասխանենք, անտարակոյս. ուրովհետեւ ինքը լաւ գիտէ թէ ձայն բազմաց ձայն Աստուծոյ է, որովհետեւ ինքը որ շատ անգամ իր ճարտար գրչաւ զգացման նրբին թելերը սրտին խորքերէն դուրս կը հանէ, լաւ գիտէ սրտի մը այն վիճակը յորում կը փափաքի՝ կռուլ այն վիճակին հետ յորում կարող չեղաւ հասնիլ. որովհետեւ ինքը լաւ գիտէ թէ սիրտ մը տրտմանքէն աշխարհ մը կործանել է, և ո՞րպի աւելի ամբողջ վիճակի մը ժողովուրդեան սրտերը: Հա մանաւանդ խորէն եպիսկոպոս զինուորատուութեան խնդրոյն նկատմամբ Պ. Սուրի դէմ հրատարակած իր մէկ պատասխանին մէջ, 'ի պատասխանին այն խօսքին թէ, «ինքը վստահոր լաւանց վրայ նստած եւս ըսած է թէ ինքը պատրաստ է գաւառները երթալ և զանոնք հովուել, բայց այդպիսի հրահանգ մը եղած չէ մինչեւ հիմայ» և այս հրապարակական խոստումը բոլոր տարակոյնները կը լուծէ, ուստի և ես ալ ամենայն սիրով և ակնածութեամբ կը շնորհաւորեմ Գեր. խորէն սրբազանութիւնը, և կ'ողջունեմ այն արեւը որ կուղայ կեանք և լոյս սփռելու մեր ապագային վերայ:

... Խմբագիր, կը խնդրեմ որ ներկայս Զեր պատուական օրագրոյն մատագայ թերթերէն մէկուն մէջ հրատարակելու նշնորհ ընէք, որով մնամ...

ՅԱՆՆԷՍ Ս. ՄԻՔԷԼ

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Հիւքիւմէթի սէնիյէնին, Եէնի քիւչատ օլունան Ալիթթօ-Օթթօման պանգաւընտան 600,000 լիւրա իսթիգրաղ իթմիշ օլտուղունու սայիր լազէթալար կիպի պիզ տախի պիտիւրմիշ իտիք. ֆագաթ, տիւնքի կիւն չըգարըւան ֆար տիւ Պօսթօր լազէթաւընտ օգունտուղունան նէղարէն, մէղքիւր իսթիգրաղ պաշա չըգամամըշ տըր. պունուն իլէ պէրապէր, կէնէնէք գուրօնլարըն թէնտիյէնի իչին լազըմ կէլէն ագճէ, Մալիյէ թարաֆընտան թէտաւրիգ իտիւմիշ տիր:

—Պրէզիդիատաքի Ալիթթիւր-Մաճար սէֆիրի գօնթ տը Լիւտօֆ, Բօքէշ Օսթըն ճէնապլէրի Եէրինէ, Պապը ալի նէզտինան Ալիթթիւր-Մաճար սէֆիրի նասպ օլունմուշ տուր:

—Պունտան պիրազ վազթթ ագտէմ միազըլ Մուսթաֆա բաշա հագրէթլէրինին չիֆթիլիյիտէ պուլունան գօրուն ճուելու էօլտիւրմիշ վէ մահպէստէն գալմըշ օլան Պուլղար, իշ պու սալը կիւնիւ Աթմէյանընտա գաթըլ օլունմուշ տուր:

—Կէլէն բազար կիւնիւ սապահըն սաաաթ պիրինտէ, Եէտի նէֆէր խըրսըլըր, Գիւլիւք չէքմէնէտէքի տէմիր

Եօլ ըսթասիօնուն միւտիւրինին իգամէթ իլլէտիլի մահէլլէ կիրիպ, Եէտինտէ պուլունան ագճէլէրի թէսլիմ իլլէմէտիկինտէ՝ կէրէք քէնտիսինի վէ կէրէք գարընըն էօլտիւրէնէքլէրինի թէհտիտ Եօլլու պէեան իտէրլէր: Մէրգում միւտիւրին, մէղքիւր թէհտիտի իշ Եէրինէ գօյմատըլըն խըրսըլըր կէօրիւպ, իլլէրինտէն պիրիսի, մէրգում միւտիւրին պօղազընտան գալմարալը պօղազըլամագ իւզրէ իքէն, տիկէր պիր խըրսըլ տախի գարընըն էօլտիւրմէյէ գալթըլըր, ֆագաթ գարընըլայթ ճէսուրէ պիր գատըն օլտունունտան, քէնտիսինի իլիտիլքէ մուհաֆազ իլլէր, շէյլլէ քի, իքի նէֆէր խըրսըլըրըն պաշը իւզէրինտէ պիր թիւֆէնիլ գըրար վէ իւլիւնճիւ պիր խըրսըլըն էլլինտէն տախի պիր թապանճա գարըպ, խըրսըլըրըն Եանընա Եանաշթըրթմազ վէ գօնուլար սէսինի իշիտիպ Եէթիլիսինէր իլին պաղըլըլպ չաղըրմասը իւզէրինէ խըրսըլըր գըլ իլիլի չէօզէլլէր, ֆագաթ սօնրատան տէօրթ նէֆէրի ալաղ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր: Մէրգումէ գարընըն իւլթիւ պաշը Եարալանմըշ իսէ տէ, թէհլիքէլի պիր հալտէ տէյիլ տիր:

Գումբանեա թարաֆընտան մէրգումէ ճէսուր գատընա միւքեաֆաթ վիւրիլէնէք արի տէյի զանն օլունուր:

—Կէլէն կիւն, Պէյօղլունտան պիր գըլ գալթըլմըշ օլտուղուն պիտիւրտիկիմիլլէ պէրապէր, թաֆսիւլթընը տախի պիտիւրմէքլիլի տախի վատ իլլէմիշ իտիք. իլթէ պու կիւն մէղքիւր վատիմիլի իճրա իտէրլէլ:

Դայէթ Էհլի բըլ վէ 23 Եաշընտա օլան տէլիգանլըն պիրիսի, ալիււադը համիտէ սահիպէսի վէ զայէթ տիւպէր վէ հէնուզ 16 Եաշընտա օլան պիր գըլալ ալէտաք իթմիշ իտի:

Գըլըն բէտէրի, իլին ֆարգընա վաւըպ, մէրգում տէլիգանլընա խօրթ կէօզլէ պագմաեա պաշար, չիւնքի, չունու ունութտուգ իշար իլլէմէնէ քի տէլիգանլը գէնկին օլմաեքպ, իլլա, էհլի բըլ պիր ատամ կիպի չալըլըպ կէլիլմէքտէ տիր:

Գըլըն տախի պէօյիւք պիր ճէհէլի Եօգ տըր, ֆագաթ մէրգումէ, քէնտիսինիտէ օլան գըլըր կիպի, գէնկին պիր գօնա իսթէնէնլէրտէն տէյիլտիր:

Գըլըն բէտէրի, տէլիգանլըն օլտէրէնէ խօրաւմաեա գալթըլըր քի, պէլքի գըլը Եիւզիւնիւ կէօրմէքտէ անտէն սօնուր միւլահաղաւընա մէպին տէլիգանլըն իսանէսինէ տախի գապուլ իթմէլ, Պիլիմ սաֆիւրուն իլսթիւրա չիւրհէսիլ, ալգ ու մուհապպէթ ալէֆլէրինին, կիւնէլին զիեալաւը կիպի, ուզագտան տահա զիեալտէ Եագար օլտուղունտան պիսապէր պունունմազտա իտի:

Յիլվազը, մէրգումէ գըլ, տէլիգանլըն Եիւզտէն պըրագմաթըգտան մաաաա, սըգ սըգ մէքթուպաշմաեա պաշարաթ, շէյլլէ քի աղըլալ սէյլլէնէնէք շէյլլէրի, Եազը իլէ պէեան իլլէմէյէ գալթըլըր. խըրսթիւրալըն պիրի ալգ ու մուհապպէթ մէքթուպալըրըն կէօթիւրիւպ կէթիւրմէյէ թայլիլն օլունմուշ իտի:

Գըլըն բէտէրի, գըլընըն հէր պիր հարէքթէթլէրինի կէօզլէթլէտիլիտէն սօն սօնու, մէղքիւր մէքթուպաշմապտէսինի տախի տուլտու: Շունու տախի ունութմաեք պիտիւրմէյէ քի, պիլիլմ իլսթիւրա, զէնկին պիր գօնապունմուշ օլտուղունու, գըլընա պիլտիրտի իսէ տէ, գըլ ալալ գապուլ

իմ մէտի, պունուն իւզերինն իմ թիւար հիտտէթլէնտի, համ թա աղգընա կէ- լէն քիւֆիւրէրի պիւա հիւսապ տիշարը վիւրտի: Իքի կիւն սօնրա, գըզ, բէ- տէրինին խանէսինտէն նապէտիտ օ- լուր, վէ նէրէյէ կիթտիյի ապա պի- լինմէզ: Ֆազաթ, նիհայէթ պիլինտի իսէ տէ իշ իշտէն կէշմիշ իտի:

Կէշէն ճուսմ կիւնիւ, մէրգուսման աշըզար, ֆէրտասը կիւնիւ պուլուշ- մագ իշին մէթթուպա պիւր եէր թայ- եին իտէրլէր, վէ պէրապէրլէրին- տէ իքի նէֆէր տօսթ ալարագ, թագ- սիմտէն պիւր արապաեա պիւնիպ, տօղ- ռու Օրթաքէյ քիլիսէսինէ կիտէր- լէր վէ օրատա բաբաս, իքի նէֆէր տօսթլարը հուզուրունտա պունլարըն նիքիսհընը իճրա իտէր, նիքիսհ պիթ- տիքտէն սօնրա, շալիւրտիկէ կիտէն մէրգուսման իքի նէֆէր տօսթլարը ա- լըպ հիւրիւյիւ վիւրլէր վէ պիլիւր հէ- նի կէլին իլէ կիւլէյի, քէնտիլէրինի պէլիքի գօլալաեան օլուր միւլահագա- սըյա, պիւր գաեքըպ պիւնիպ իւսկիւտա- ռա կէշէրլէր, օրատան տախի Այի- թէֆանսօ վաբօրունա պիւնմէք իշին քէօբիւեէ կէլիւրլէր վէ Այիսթէֆանս- սա կիտէր կիթմէզ չըմէն տը ֆէրէ պիւնիպ ֆիւշիւք Չէքմէճէյէ կիտէրլէր:

Սէյլէնտիկինն նէզարէն, պունլար հալէա Չէքմէճէյէ իմիշէր: Պէրիտէ գըզըն բէտէրինին նէ հալտէ պուլուն- տուղու թարիֆէ հաճէթ օլմանըպ, օ- գուեանլարըմը ֆէհմ իտէպիլիւրլէր:

—Պէյօղլու վէ Գալաթատա պու- լունան գուսարլանէլէրտէ պիւր թա- գըմ տէլիգանլըարըն վէ ֆամիլիւս սա- հիպլէրինին, չօճուզլարըն նաֆագա- սը բարասը օլան ագճէլէրինի զայպ իթտիքլէրի կիպի, շիմտի տէ պիւր չօգ- ֆագըր վէ թաշարը առաւլար, էթ- մէք բարալարընը պիւր նէվի գուսար- տա զայպ իթմէքտէ տիւրլէր: Էնթլէ քի պիւր թագըմ Աճէմլէր, պիւր թապլա տէրունինտէ 20—30 ատէտ թիւթիւն գուլթուլարը վագ իտիպ, գուլթունուն օրթասընտա տախի ուֆագ պիւր չու- պուգ իւզէրինն ուզուն պիւր տէմիւր բարալար թագտըզլարը հալտէ, պիւր թագըմ թաշարը վէ պէլիքի տէ իսթան- պօլլուլարտան պագըլարըն մէզքիւր թապլանըն էթրաֆընա ճէմ իտէրէք գուլթուլարըն իւզէրինն 10 ար բարա գօյտուրմագտա վէ մէզքիւր տէմիւր բարալարըն տէօնտիւրիւպ տէմիւր հէր գանդի գուլթու իւզէրինն կէլիպ տու- ռուր իսէ, օլ գուլթունուն իւզէրինն օն բարա վագ իլլէմիշ օլանա վիւրմէք- տէ, ֆագաթ կէրիտէ 30 քիշի տախի օնար բարալարընը զայպ իթմէքտէ տիւրլէր, հէլէ օնար բարալարըն 10—20 զուրուշա գատար վիւրիպ տէ հիշ պիւր գուլթու ալմանալարըն սաեքը իսէ հիւսպա կէլմէզ: Պաշլընա էսէֆ իտի- լէճէք եէրի չուրասը տըր քի Պէյօղլու վէ Գալաթա գուսարլանէլէրի կիլլի մահէլէրտէ օլուպ, չօգլարը գուսար- խանէ երեզիւ կէօրմիշ օլմաթըզլարը հալտէ, պիւրտիւրտիմիլ գուսարլանէ- լէր իսէ, հէր պիւր սօգագ պաշլընտա պուլունուպ, կէշիպ տէօնէլէր, եանի թէքմիլ իսթանպօլ էհալիսի, չօճուգ, իլթիւսար, կէնն, վէ գարը տախիտէ օլարագ կէօրմէքտէ վէ ֆէնա պիւրիպ- լէթ ալըպ ալալագ պօզուգլուղունա ձօղրու եօլ ալմագտա վէ պունու գապ- լիթիլէր կէօրտիւքլէրի հալտէ, մէր- գունան գուսարլարըն սօգագլար- տան տէֆ իթմէքտէ տիւրլէր:

Պիլ մէրգուսման գուսարլարըն պիւր գաշ կիւնտէն պէլու, եէնի ճա-

մինին եօգարքի գաբուսու էօնիւնտէ չիլինկիւր տիւքքեանլարը գարլըսընտա կէօրմիշ վէ պէլիքի զապլիթիլէր թա- ռաֆընտան տէֆ իտիլիւր միւլահագա- սընա մէպնի օլ պապտէ պիւր շէյ եագ- մամըշ իտիք, ֆագաթ, պիւր հաֆթա- տան պէրու մէրգուսման գուսարլար- լարըն, պիւր չօգ քէսանը սօյմանա տէ- վամ իթտիքլէրինի կէօրտիւքլիւք- տէն, իշպու պահար եագըպ, գապ- լիթիլէ միւլիւրի վաշա հազրէթլէրինին նազարը տիւքգաթլարընը տալէթ իլլէ- մէքլիլի վաճիպէյի զիմմէթիմիլէն տառ իլլէմիշիք տիւր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎԱՐԻՍԱՎԱՐ

Վիւննա 3 յունվար

Ֆիւտուրըն ուսման տէրէթտէ երեք- սէլմէսի իւզէրինն, բիւցաաաա ռուսէ- լի տէմիւր եօլարըն սէհիմլէրի արանմագ- տա տըր:

Բուսմէլի տէմիւր եօլ սէհիմլէրի, 67 Աճիօ 114. 25

ՖԻՐԱՆՍԱ

Բարիս 1 յունվար

Մօնսընեթօր Տիւրանլու, Մ. Լիթ- ռէնին ինթիսապ օլունմասընը սէպէպ կէօսթէրէք, ագատէմիւս ազալը- ղընտան իսթիֆա իլլէտի:

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱ

Լոնտրա 1 յունվար

Բրէնս տը կալ, իսօնուտ օլունա- ճաք սուրէթտէ էյիլէշմէքտէ տիւր:

2 յունվար

Գըրալիշա հազրէթլէրի, եէնիտէն Սանտրինիլամը լէքըք իտիպ, Ուինտոր- ռա ալտէթ իլլէտի, Բրէնս տը կալ էյիլէշմէքտէ:

Լոնտրա, 3 յուն.

Պապը ալի, յունվար 1/13 տէն պաշ- լաեարագ, քէաֆիէյի միլլէթլէրին թիւճճար սէֆինէլէրի, կիճէ վէ կիւն- տիւզ, Չանագ գալէ վէ Պօղազ իշին- տէն սէրպէսթ սուրէթտէ կէշպիլէ- ճէքլէր տիւր տէյի ինկիլթէրա հիւ- քիւմէթիլէն պիւրտիւր:

Բրէնս տը կալ էյի տիւր:

ԻԹԱԼԻԱ

Բօմա 2 յունվ.

Բաբա հազրէթլէրի նամիգաճ օլ- տուղունտան, եէնի սէնէ միւնադիպ- լի իլէ Վիթթօր Լամանուէլ թարա- ֆընտան լէպարիքէ կէօնտէրիլէն եա- վէրի հարպը գապուլ իտէմտի:

Գարտիւնալ Անթօնէլլի, Բաբա հազ- ռէթլէրի նամէնա օլտարագ եալէրի հար- պա իգհարը լէշէքքիւր իլլէմիշ ալի: (Պալէատէք լէշէկարաֆ, ելը պա- շը միւնսիպէթի իլէ լէպարիքէ կիտէն սայիւր էլիլէրին տախի, Բաբա հազ- ռէթլէրի լէպարաֆընտան գապուլ օլուն- մուշ օլմաթըզլարըն պիւրտիւրմիշ օլմա- տըզընտան էյլէք քէշֆ օլունուր քի Բաբա հազրէթլէրի, տէյիլ նամիգաճ պուլունմասընտան, իլլա պունտան ագ- տէմ, նասըլքի մէլայիլէրին շէյթան- լար իլէ պարըշալարը միւմքիւրտիւր, էյլէք տէ պէնիմ, իթալա գըրալը Վիթ- թօր Լամանուէլ իլէ պարըշալարը միւմքիւր- սիլտիւր տէմիշ օլմասընը ֆիլիլէն իճրա իթմէք իսթմէմսինտէն, գըրալը միւ- շարիլէյ հազրէթլէրի լէպարաֆընտան կէօնտէրիլէն էլլէյի գապուլ իթմէմիշ տիւր):

ՈՒԼԱՆՊՈՒՂՏԱՆ

Պուքէշ 2 յունվար

Ուլահ-Պուղտան տէմիւր եօլարընա տայիւր չուրուլթանմէնին 19 պէնտի գա- մարա լէպարաֆընտան գապուլ օլուն-

տու. ուսման էյլէք զանն օլունուր քի մէզքիւր չուրուլթանմէ լէքքիլ սու- լէթտէ գապուլ օլունաճագ տըր տէյի: Պուքէշ 3 յունվար

Գամարա, տէմիւր եօլ մուհահէտէսի- նի, 48 գուրաեա գարշը 76 գուրա ի- լէ գապուլ իլլէտի:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԻ

Լիվրբուր 2 յունվար

Միւլինկ Նիու Օրլէանս բամուղու, 10 1/4

Սաթը 10,000 պալէա

Բիւցա տուրկուն

Լոնտրա 2 յունվար

Էսհարա Ուսմուսի 52 3/4

1889 իսթիգրաղը 89 3/8

1871 իսթիգրաղը 72

ՍԱՐՐԱՖԻԹԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՍԱՍԸ

Էսհ. Ուսմ. Գիւտ. 22 Ալաւա գաբան 57-24

» » » 23 Սապահ սալըտը 56-56

» » » Սաթ 6 1/2 57-02

Իսթիգրաղ 1883 544-546

» 1885 550-

» 1889 297-

Սօսիթէ թէնէրալ 10-58

Պրէտի 12-58

Շըմէնտըքիւր սէհիմլէրի 145-00

Թարալիս հիւսէլէրի 1702 պաշ իտիւր

ԻՍԱՐԻՃԻՅԷ

ՅՈՒՆՎԱՐ ԱՅՐԵՏԱ ՎՈՒԳՈՒ ՊՈՒԼՄՈՒՇ ՕԼԱՆ ԶԻԲԻՇ ՇԱԽԱՆ ՎԱԳԱԼԱՐ

Յունվար

1 1564 —Պէյօղլու քաաքալաեան պաշ- լաեան սէնէնին պաշլանիլըճընը գարալաշթըրան տօքուզուն- ճու Շարլըն ֆէրմանը (1563 օ- գոստոս 4) մէվքէյի իճրաեէ վագ օլունուր:

1 1564 —Գօնգիւլլէր իլէ լէպարիթ տիւրանընը Ֆրանսաաա եէր- լէշմէսի:

1 1791 —Ֆրանսաաա արաղի իւզէրի- նէ վիւրի լէպար օլունմասը:

1 379 —Էօտօքսի, Բօմէն Տիօթէն ի- լէ էվլէնիպ, անը իմէրաթօր- լուգ իլլէրինն տախիլ գըլար:

1 1308 —Էզլիլիլէրին սէրպէսիլէթի ի- չին գարալաշթըրան կիւն:

2 1536 —Անապարիթ լէպար օ- լունան ֆըրգանըն լէյիսի օլան լան տը Լէյսիլին իսքէնէնէ վիւրիլմէսի:

2 1492 —Էլըքնատըն զապլ օլունմա- սը իլէ Միւսիլմանլարըն իսքան- եաաա սիւրտիւքլէրի հիւքմ- տարըլըն սօնու:

2 1816 —Իմէրաթօր Ալէքսանտըն պիւր գըլթա ֆէրմանը իլէ, ճիգ- վիլիլէր Սէն Բէթըրապուրկտան գօլուլուրլար:

4 1788 —Մէօհիւրիւ մէթթուպարա վէ էօրֆի ամէլ ու հարաքեա- լա գարշը Բարիստէքի բար- լամէնթօնու գարալը:

4 356 —Իրէյլին իսթանպօլա (տիւսալ օլունուպ, օրատան տախիլ զար- պըն հէր լէպարաֆընա եաեք- մասը:

7 1839 —Արալիօ, ֆիթօկրաֆըն պու- լունմուշ օլունուր իլլէյէ ա-

գաաթմիւսընա պիւրտիւրի: 9 1642 —Գալիլէանըն վէֆաթը: 8 1784 —Պապը ալի, իսթանպօլաա իմգալանան հանամէ իլէ, Գը- լըմը, թիւման աաաաընը վէ Գուպանը, Բուսիաեա լէքըք ի- տէր:

9 1792 —Պապը ալի վէ Բուսիա պէյ- նիլտէ վագը օլան Սանի ահա- նամէսի:

12 1815 —Ֆրանս-Մասնլարըն Բօմա- տա վէ իսքանեաաա տախի պէօ- յիւք Լէնքիլիլէթ օլմարիֆէթի իլէ լաղլ օլունմասը:

12 1822 —Էունանըն, մուվագգաթ սու- լէթտէ օլարագ, Լէպուրտաա նէշը օլունան նիգաանամէսի:

17 1793 —Ֆրանսա գըրալը օն տէօր- տիւնէիւ Լուինին հիւքմ օլուն- մասը:

24 1793 —Օն տէօրտիւնէիւ Լուինին պաշը քէսիլիւր:

24 1655 —Գըրօմիլլէ ուսմագաաաա- սընը տաղըլթըր:

22 275 —Օրլէան իմէրաթօրու էօլ- տիւրիլիւր:

23 41 —Գալիկիւլա իմէրաթօրու էօլտիւրիլիւր:

25 1699 —Պապը ալի, Ալմանեա իմէ- լաթօրու, Բուսիա, Լէհիսթան վէ վէնէտիլլէր միւնէսինտէ վագը օլան Գալլօլիլլ սուլհուլ:

29 1570 —Լոնտրա պօրասընը գիւ- շատի:

30 1649 —Ինկիլթէրա գըրալը պիւրի- ճի Շարլըն գաթլ օլունմասը:

Լիւստա, Կիլիսթիլէր միւլթէհիւ- լէրինն տայիւր միւնաաաաաա հէնուգ ինթամպուլմամըշլար տըր: Միւլթիւ- հիմլէրին իլլէտէ, իքիսի թայաեա- լէթմիլլէ օլունան պիւր աաաա վար տըր: Պու աաաա, սայիլլէր կիպի, քէնտի գապահաթընը իսթիֆէթմէք իսթի- մէմէքտէ տիւր:

Մէրգուսմ շէյլէ տէմէքտէ տիւր — «պէն Ալլահ թանըմամ, պէնիմ ալէա- մէթիմ (նանաբան) իւշ լուլլէթտէն, եանի, Ալլահազըլըք, սօսիալիլլ (քնկեր- վարուլթիւն) վէ ինկիլթալուլթլէրին տէն իպարէթ տիւր, սիլ էսքի գա- նուն սընըզ, պէն եէնի գանունըմ: Սիլ ֆաթիլի սինիլ, պէն մաղուպըմ: Վուրունուգ, գուլվէթլիլլէ վուրու- նուգ լէպարի եէնի գանուն պիւր կիւն զալէպէ իլլէտի»:

—Գօմիւն ազալարընտան Լիլլիլէ, ճէգաաընը իսթիֆէթտիլիլլ օլունու- ղունու տուլտուգտա, Մ. Թիէրէ պիւր մէթթուպ եագըշ օլուպ, անըն իսիւ- լաաայի մահլինի պէր վէճհի աթի պէ- եան իտէրիլլ:

«Բէյլի Էֆէնտի»:

«Ճէզամըն իսթիֆէթտիլիլլ օլ- տուղունու տուլտուգտ: Օլպապաէ սիլ- լէրէ լէշէքքիւր իտէրիլլ, տէյիլ քի էօլիւմտէն գուրթուլտուղում իլլէն, իլլա էօմիլիւմին իլլէտէ իլլ տէֆա օլարագ- շախսըմ խուսուլմէթ իպարագ իթմէյէն աաաաաա հուզուրունտա պուլունտու- ղում իլլէն: Հագգըմտա վուգու պու- լան հալլէրի կէօրէքէք, իթիպաաաա- լըմըն մահլ օլտուղունու հիւս իլլէմէք- տէյիլ, արթըք պէնիմ հիշ պիւր էֆ- քեարըմ եօգ տուր: Լիլլիլլէ»:

—Պահը Սաքիլտէ վագը Մանթա Գըրիւգ ճէզլիլէսի եէրիլլէրի, Բաթթէ- ղօն նամ ինկիլիլլ փիւզօպօսունու էօլ- տիւրմիլլէր տիւր: Ինկիլիլլ զալէթա- լարը միւլթէվէֆայի միւմաիլէյիլ պիւր գըլթա մէթթուպունու նէշը իլլէմիլլէր տիւր: միւմաիլլէյ լահիպ, մէզքէլի

մէքթուպուտա, պիր թագքըմ ինկի-
ւիզ վէ Ամէրիգալը գաւառանալարն սու-
յի ամէլ ու հարէքէթլէրինսէն ախղը
ինթիգամ իյլէմէք իւզրէ, մէրգուսն
եհրիլէրին, էր եա կիճ պիր պիսուչուն
գանքնա կիրէճէք օլտուգլարընք քէշֆ
իյլէմիշ տիր :

ՅՐԱՆՈԱՆԸՆ ՄԻԼԼԷԹ ՄԷՃԼԻՍԻ
Դեկտ. 18 թէճէմիլի

Եւզմի մէրգուլարա, Յրանսա թախ-
թընք էլէ կէշիրմէք էմէլինսէն պուլուն-
մուշ օլան Օրլէան Բրէնսլէրինսէն մէճիս
աղալըզը քիւրսիսի իւզէրինսէն օթուր-
մուշ օլմալարընա գարչը սէօյլէմէքլէք
հազըրլըզընտա պուլունմուշ օլտու-
ղունտան, մէճիս տալիւրէսինսէն, պիր
հէյճճանք շէտիս հիւքմ իյլէմէքտէ ի-
տի :

Օլ կիւնիւ վուգու պուլան շէտիտ
միւնտէյլէրին նազլ ու պէնանքնա
կիրիլմէքտէն շունու տէրխաթըր իթ-
տիրմէք իսթէրիզ քի, Յրանսա թաճը
արգաւընտան տիւշմիւշ օլան միւմայի-
լէյհիւմ Օրլէան Բրէնսլէրինսէն, Միւ-
լէթ մէճիսինսէն ազա ինթիսապ օլուն-
մուշ օլմալարընք Մ. Թիւրք անճագ շու-
շարթ իլէ գապուլ իյլէմիշ իտի քի, միւ-
մայիլէյհիւմ Բրէնսլէր արգա օլապիւ-
սինլէր, լաքին աղալըզ մէմուրիլէթլէ-
րինսէն իճրա իյլէմէքլէք սէօզ վիրսին-
լէր : Օրլէան Բրէնսլէրի, Մ. Թիւրքին
թալապ իյլէթիլի վատի իթտիքտէն
սօնրա, Միլլէթ մէճիսինսէն ազա պու-
լունմալարը թաատիք օլունտու :

Լաքին միւմայիլէյհիւմ Բրէնսլէր,
աղալըզլարը թաատիք օլունտուգտան
սօնրա, Մ. Թիւրք րէճա իլլէտիլէր քի
քէնտիլէրինսէն, քէնտի վատլէրի պա-
ղընտան չէօզսինսէն տէյի, վէ Մ. Թիւրք
հէր նէ գատար, աղա քէնտիլէրինսէն
մէքթուր վատլէրի պաղընտան աղատ
թաալարաւաճաղընք պէնան իլլէտի եա-
խօտ էօյլէ իթտի տէյի սէօյլէնտի իսէ
տէ, պու կիւնքի կիւն, միւմայիլէյ-
հիւմ Բրէնսլէր, Միլլէթ մէճիսինսէն,
քէնտի աղալըզ քիւրսիլէրի իւզէրինսէն
օթուրմուշ պուլունմալարըն տըրլար :

Դեկտեմբեր 18ի մէճիսի ալըտըզ-
տա, պաղը ալը մատտէլէր իւզէրինսէն
միւպահասա իտիլտիքտէն սօնրա, սը-
րա, Օրլէան Բրէնսլէրինսէն տալիլ վու-
գու պուլաճագընա պէքէնմէքտէ օ-
լան միւնտալէրինսէն պաշ կէօթլէրմէսի-
նէ կէլտիքտէ, մէճիս տէրունինսէն
աղիմ պիր հէյճճան հիւքմ իյլէմէյի
պաշլարտը :

Բէյիս—Մ. Պրիւնէ թաալարընտան
աթիւթէք թէքթիլէր թաալարընքա
թաալարի գըլընմըշ տըր — Պուլունտան
օն ալ ուղգատտէմ ինթիսապ օլուն-
մուշ, վէ ալթը ալտան գիւտտէ պիր
վաղըթտան պէրու ինթիսապարը միւ-
թէպէր գըրնմըշ օլան պաղը միլլէթ
վէքլէրինսէն, Միլլէթ մէճիսինսէն կէլ-
մէճէքտէ օլմալարը իւզէրինսէն, հիւքիւ-
մէթէ պաղը սօրկու սիւալլէր իթմէք
իսթէրիմ, Հիւքիւմէթ, մէքթուր սի-
ւալէ տէր հալ ճէվապ վիրմէյի հազըր
պուլունմուշ օլտուղունտա պէնան ի-
լէմէքտէ տիր : Մէճիս, Մ. Պրիւնէյի
տիլնէյիճէք մի տիր :

Պիր չօք սէսլէր — Էվլէթ, էվլէթ.
(պիր պիւլիւք թէսիլը ալէամէթի կէօ-
րիւլիւք) :

Մ. Պրիւնէ — Պուլունտան պիր վաղըթ
մուգատտէմ, պաղը Միլլէթ վիքիլլէ-
րինսէն պիլգիմ ինթիսապ օթուրմալարը-
նա էնկէլ օլան սէպէպլէրինսէն օլտու-
ղարընք իյլա հիւտի պիր րաբօրթօ
թէրթիպ իտիլմէքտէն, Մէճիստէն թա-
ապ իլլէթիմ. (պիր հարէքէթ միւշա-

հէտէ օլունտուր) : Ավսթրիա տէվլէթի-
նին Բէյիսի վիւքէլարը տախի, Բէյշ-
րաթ մէճիսինսէն, հէնուգ ալնի սու-
րէթտէ պիր թէքթիլէր մէյտանա գօյ
մուշ տուր : Պէն քէնտի քէնտիմէ շու-
նու սիւալ իթմէքտէյիմ քի, պիր Միւ-
լէթ վէքլէրինսէն, քէնտիլէր էնթիլէթ ի-
տիլմիւշ օլան մէմուրիլէթիլնի իճրա ի-
լէմէքլէք հազուգուսնա, քիմ գարչը
կէլէպիլիւր տէյի : Միլլէթ մէճիսինսէն,
էօյլէ պիր շէյ իթմէյի սէլահիլէթի
եօգ տուր, վէ պիր աղաւընքն, Մէճ-
իստէ օթուրմալարընա միւնտալէր իտիլ-
մէտիքտէ, մէքթուր Մէճիս, թէքթիլ
սաեթլամազ (սէսլէր) : Օրլէան Բրէնս-
լէրինսէն մէճիստէ հազըր պուլունմա-
լարընք, եալընք, քէնտիլէրի իլէ,
չիմտի Միլլէթ Մէճիսի Բէյիսի պու-
լունտան, վէ պուլունտան մուգատտէմ,
Հիւքիւմէթի իճրալէր Բէյիսի օլմուշ
օլան զաթ պէյնիլտէ վուգու պուլան
պիր ուղալարընքա տան հուսուլէ կէլ-
միշ իտի, Միւմայիլէյհիւմ զաթ, պիր թէհ-
լիքէտէն գօրգմալարա իտի իսէ տէ,
պէնիմ էֆքըրալար, աղա էօյլէ պիր
թէհլիքէ պուլունմալարա իտի չիւն-
քի, միւմայիլէյհիւմ Բրէնսլէրինսէն, Մէճ-
իստէ հազըր պուլունմալարընք, ձիւմ
հուրիլէթի պիր քէտէր կէթիլէրմէք-
լէր իտի : Էվլէր Պէնալարընք Փամիլե-
սը աղալարընտան պիրսի տալիլ ին-
թիլսապ օլունտա, եհնէ ալնի թէտպիր-
լէր էլէ ալընաճագ, քէքալիք Պուրպօն
Փամիլեալար Բրէնսլէրի իչին տալիլ, սյ-
նի հալ վուգու պուլաճագ իտի : Էվլէր
իտալէյի տէվլէթ պաշընտա պաշա
պիր հիւքիւմէթ պուլունմուշ օլտա իտի,
շու եա պու Փըրգալարընք պաշալարընք
Մէճիստէն տիւշարը գօլապիլիւր իտի,
վէ պուլունտան նէթիլիսի տալիլ շու օլուր
իտի քի, Յրանսա քէնտի մէրտիլիլնի
ղալալ իտիպ, գարըրըղա մախսուս օլան
պիր զալիլիլէր կէօթլէրմիւշ օլուր իտի
Յրանսանքն շան ու չէօհլէթի, պէօյլէ
պիր հալէ պիր նէթիլիլէ վիրիլմէսինսէն
թալապ իտէր, քէքալիք, պու գօր-
գուլարընքը, էնթիլլէրիլմիլի, պօշ-
պօղալըզ էսէրի օլան թէվաթուլարը,
պիր թալապ իթմէքտէյի իսթէր չիւնքի
պէօյլէ շէյլէր, հիւքմտար օլան Միւ-
լէթ Մէճիսինսէն, վէ ալլէ խուսուս Յը-
րանսա եաղընք շէյլէր տէյիլ տիր-
լէր : Էվլէր Բրէնսլէրինսէն պաղըլարը
աւքէրինսէն, պահլիլէրմէ, վէ իտալիճէ
օլան մէմալիլէրիլմիլի մատտէլէրինսէն
մախսուս պիր իսթիլարա մալիլ պու-
լունմալարա իսէլէր, նիչին իչիլիլտէն
գօլուլունլար : Իմտի, Միլլէթ Մէճ-
իսինսէն թալապ իտէրիմ քի, միւ-
մայիլէյհիւմ Օրլէան Բրէնսլէրինսէն, քէն-
տի միւնթալիլէրինսէն (լնտուրլը) քէն-
տիլլէրէ հէվալէ իլլէմիւշ օլտուլարընք մէ-
մուրիլլէթլէրինսէն իճրա իլլէմէյի չըղը-
սըն : Էֆէնտիլլէր, սիլգէ շունու տէր-
խաթըր իթտիլլէրմէք իսթէրիմ քի, պէ-
նիմ թէքթիլիլէր իւզէրինսէն օլան րաբօր-
թօ, պէշ ալտան պէրու հազըր տըր,
վէ շունու տալիլ իլալէ իտէճէյիմտիր
քի, հէր Փըրգանքն, եանի, Պուրպօն,
Օրլէան, ձիւմհուրիլլէր թաալարիլիլի,
վէ հաթիլթա քէօքտէն իսլահալթ թա-
լապ իտէն Սօլ թաալարիլ Փըրգալար ա-
ղալարը պիլլէ : օրթալար չըգարմըշ օլ-
տուղունտա թէքթիլիլլէրմէ աղապ ալա-
սըպ տուրմալարմէ տէյի պանա րէճա իլ-
լէմիլլէր տիր :

Մ. Գաղիլիլ Բէրիլէ (Տախիլլէ նա-
ղըր) — Պէն, եալընք, ձիւմհուրիլ-
լէր Բէյիսի նալընա օլտուր պիր պէ-
նանթ իթմէքլէր ճէվապ վիրմէքտէ
տիր — Պէն, միւմայիլէյհիւմ Բրէնս-
լէրի, ալլէլ եալընք ձիւմհուրիլլէր

Բէյիսինսէն իթմիւշ օլտուլարընք վատիւ-
տէն, իլլա, Միլլէթ մէճիսինսէն Գօմի-
լէքտէն տախի թաալարիմ գըլընմըշ օ-
լան էօյլէ պիր վատլէրինսէն գուրթա-
րապիլիլլէրմէյի զանն իթմէքտէ տէ-
յիլ իտիմ. լաքին ձիւմհուրիլլէրմէ իէ-
յիսի, չիմտի, իշ եալընք քէնտիլլէր
գալարընքա, մէքթուր վատ պաղլան-
թըսը իւզէրինսէն տախալըպ տուրմալ-
լըգտան վաղ կէլէմէյի հազըր օլտու-
ղունտա պէնան իլլէմէքտէ տիր. (ու-
ղունտա միւնտէլթ, պիր թէհէսալար ալէա-
մէթի կէօրիլլէր) :

Մ. Թիւրքէ — Պէն վէ մէմուրիլ-
լէթտալարընք, Օրլէան Բրէնսլէրինսէն
ինթիլիսապարընք միւլթէպէր գըլարը,
վէ Օրլէան վէ Պուրպօն Բրէնսլէրի հազ-
քընտա մէվճուտ պուլունտան սիւրկիւն
գանալունտա լաղվէր իթտիք իսէ, սէ-
պէպի շու իտի քի, Մ. Թիւրք, «էլէր
Օրլէան Բրէնսլէրի, աղա մէճիստէ օ-
թուրմալարընքա տալիլ սէօզ վիրմիւշ
օլմալարընք իտի, հէմ միւմայիլէյհիւ-
մինսէն ինթիլիսապարընք միւլթէպէր գըլըն-
մալար, վէ հէմտէ սիւրկիւն գանա-
լունտա լաղվէրա գարչը կէլէճէք ի-
տիմ տէմիւշ իտի : Լաքին մատալ քի
Տախիլլէր նաղըր չիմտի պէնան իլլէ-
միւշ տիր քի, ձիւմհուրիլլէր Բէյիսի,
մէքթուր վատ պաղընք թէքթ իթմէք-
տէ տիր տէյի (իսալ, իսալ, էվլէթ),
շամալթա վէ կիւրիւլտիւ, իմտի սիւալ
իտէրիմ քի, ձիւմհուրիլլէր Բէյիսի վէ
Հիւքիւմէթ, միւմայիլէյհիւմ Բրէնսլէ-
րի, քէնտի վատլէրինսէն աղատ թա-
ալարընք մը տըր, տէյիլ մի տիր (թէ-
հէսալար ալէամէթի) : Քէքալիք շունու
տախի սիւալ իտէրիմ քի, Տախիլլէր
նաղըրընքն իսալիլիլ պէնանթալ (եւլ-
սէք սէսլէ գաթ իթմէքլէր) : վէ ձիւմ-
հուրիլլէրմէթ Բէյիսինսէն իլլէ Հիւքիւմէ-
թին էֆքըրալարընք հէր նէ տալիլ օլմուշ
օլտալար, մէճիս, էօյլէ պիր վատ ի-
տիլմիւշ օլտուղունտա արաեալ պուլունտա
իսթէր մի (թէքթարէն շամալթա վէ
կիւրիւլտիւլէր վուգու պուլունտա) :

Մ. Գաղիլիլ Բէրիլէ — Պու մէսէ-
լէտէ, իշ, իլլէ քէքալ իւզէրինսէն տիր,
պիրսի ձիւմհուրիլլէրմէթ Բէյիսի իւզէ-
րինսէն, վէ տիլլէրի տալիլ, Միլլէթ
Մէճիսի իւզէրինսէն, Հիւքիւմէթէ կէ-
լինսէն շունու պէնան իտէրիմ քի, մէ-
յտանտա, մախսուս պիր վատ պաղլան-
թըսը պուլունտալար, իլլա աղըրտան
պիր սէօզ վիրմէքլէր վար տըր (սէր-
պէսիլլէրմէթ թաալարիլիլի աղալար մըրը-
տանըլար) : ձիւմհուրիլլէր Բէյիսի
շունու պէնան իթմէքտէ տիր քի, միւ-
մայիլէյհիւմ Բրէնսլէրի, Հիւքիւմէթէ
իթմիւշ օլմալարընք պիր վատ պաղըն-
տան գուրթալարընք միւմէքն գանն
իթմէմիւշ տիր. (պու տա քէմ էրմէնի
վարպետիլլի տէյիլ տիր) :

Մ. Բաալալ Տիւրք — Պէն քէնտի
129 նէքթէր մէմուրիլլէրմէթտալարընք իլլէ
պիրլիլլէր իտտա իտէրիմ քի, քէն-
տիլլէր Բրէնսլէրէ թէքթ իտէն պիր
ձիւմհուրիլլէրմէթ, պօղըլլուշ պիր շէյ
տիր (ալթիւլտիլլէր) : Օրլէան Փամիլ-
եալար աղալարընքա պուլունտալար օ-
լանլար, Գաղիլիլ Բէրիլէնսէն, Տիւք տը
Պրիլլիլլէր, Մ. Պաթալիլլէր, վէ Տիւք
տ'Օտիլլէր Բաալալ հուղուրունտա,
րէսիլ պիր վատ պաղը թաալարընք կիր-
միլլէր տիր (կիւրիւլտիւ) : Պէօյլէ պիր
ալլէնի վատ պաղընք, շու եա պու
գուլարընք իլլէ պօղըլլուշ օլմալարընք սը-
րալարընք կէթիլլէրմէք, Յրանսա էհալի-
սինսէն չօճուգ էրիլլէր գօլմալար տըր Օր-
լէան Բրէնսլէրի, էհալիլլէր իսթիլար-
հաթը նալընա օլտուր մէքթուր վատի
իթտիլլէր - Լաքին հալէա, Յրանսա ալ-

նի հալտէ տէվալմ իլլէմէքտէ տիր, իմ-
տի, իսթիլարահաթը ամմէ, միւմայիլլէյ-
հիւմ Բրէնսլէրինսէն, պիլիլ Փէտալար-
լըրը թաալալ իտէր, էվլէր Օրլէան Բը-
րէնսլէրի, մէքթուր վատ պաղլանթը-
լարընա տէվալմ իթմէք իսթէմէքլէր ի-
սէ, տիլլէք տիր քի, գաթէն եւրէք-
լէրի սօղըրու տէյիլ իմիւշ :

Սաղ թաալարտան պիր աղա—Տօղ-
րու օլմալար, սիլլին ձիւմհուրիլլէրմէթի-
նիլ տիր (ալթիւլտիլլէր) : Իմտի, միւ-
մայիլլէյհիւմ Բրէնսլէրի, քէնտի սէօզ-
լէրի պաղընտան քիմ չէօզէպիլլէր :

Մ. Բաճէ Տիւրք — Հիւքմտար օլան
Միլլէթ Մէճիլլիլ :

Մ. Բաալալ Տիւրք — Սիլ, պուլուն-
տան երկիրմի սէնէ մուղատտէմ տալիլ
պիր Բրէնս (իւլլիւնսիւ Նաթօլէօնու)
թաալար իլլէտիլլէր (սէրպէսիլլէրմէթ
թաալարիլլէրի, տիլլէրն տէյի պաղ-
րընքըլար) : վէ պիլլիլլէրմիլլէր քի միւ-
մայիլլէյհիւմ Բրէնս, սօնրալար, ձիւմ
հուրիլլէրմէթին պաշընա նէլլէր կէթիլլէր
(սէրպէսիլլէրմէթ թաալարիլլէրի թէք-
րալէն տիլլէրն տէյի պաղընքըլար) :
Պիր սէս—Եա Յրանսալարընք պաշընա
նէլլէր կէթիլլէրմէթ :

Մ. Բաալալ Տիւրք — Էվլէր պիր
Պաալարընք ինթիլիսապ օլմուշ օլտա իտի,
նէ եալարմալ իտիլլէր Պիլիլլէր պիր
շամալթա տըր գօրալար—Միլլէթ վէքիլ-
լէրի գարմալարընք պիրպիրլէրի իլլէ
սէօյլէլլէր գալընքըլար : Միլլէթին
թաալարընքտան օլան օլ գալիլլէր,
չիմտի նէրէտէ տիր : 1848 սէնսինսէն
թէքթիլ միլլէթ մէճիլլիլ, եալալտ հէ-
ման թէքթիլլիլ, ալնի սիլլին չիմտիքի
հարէքթիլլէրմէթ պուլունտալար իտի,
ձիւմհուրիլլէրմէթին պէլլիլ իլլինսէն, Բրէնս-
լէր գօնալարընք : Պէն, ձիւմհուրիլ-
լէրմէթին, Բրէնսլէրին հըրսը շան ու թա-
ալարընք (իտաալարիլլէրմէթ) թաալար պու-
լունտալարընք կէօրմէք իսթէմէթ, էվլէր
սիլ, Օրլէան Բրէնսլէրինսէն հըրսը շան
ու թաալարընքա րուիլլա կէօթիլլէր-
մէքթիլլէր, Յրանսա թօրալարընք իւզէ-
րինտէ, Փիլլին վէ ֆէսալ թօրալար-
լարը պըրալար, ալթիլլէրմէթ պօրա-
լարը չըգմալարընք սէպէպիլլէրմէթ վիրմիւշ
օլմալարընք տըր, վէ պու սուրէթլէ,
մէմալիլլէրմիլլէր էն զիւտտէ սէվիլլէր
վէ էն մուղատտէն հուղուլարընք,
թէհլէքէյի իլլա իտէճէքթիլլէր տիր :

Մ. Պաթալիլ — Օրլէան Բրէնսլէրինսէն,
պու սապահլէր զալլէթալարտա նէշը
օլունտան մէքթուլարընք, ալլիլար սու-
րէթտէ պէնան իթմէքտէ տիրլէր քի,
վաղաա քէնտիլլէրի, Միլլէթ մէճիլ-
սինսէն կիրմէքլիլլէր սէօզ վիրմիլլէր տիր,
լաքին անճագ, էֆքըրալար ումալիլլէրն
ալթիլլէր պիր հալտէ պուլունտալար օլ-
մալար իլլին մէքթուր վատի իթմիլլէր
տիր : հալ պու քի, չիմտի Յրանսալար
իսթիլարահաթը Կալ թէքթարէն իպգա
օլունտալար օլտալ, քէնտիլլէրինսէն, Միլ-
լէթ մէճիլլիլ թէճէմիլլէրինսէն հազըր
պուլունտալարընք մալարմէ գըլա-
ճագ պիր սէպէպ գալարմէլար տըր : Մ.
Թիւրք, միւմայիլլէյհիւմ Բրէնսլէրին
քէնտալլէր իթմիւշ օլտուլարընք վատ պա-
ղը իւզէրինսէն տախալըպ տուրմալար նի-
լէթիլլէր պուլունտալար օլմալարընք
պէնան իլլէմիւշ տիր, իմտի եալընք
սիլլին տալիլ մէքթուր վատիլլէր կէրի ա-
լընտալարընք րուիլլալ վիրմէլլէր գալ-
միւշ տըր :

ՄԱՆՁՈՒՄԷՒ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալարտալ Բէնճէմիլի Բաալարընտա
Նօ. 29 Իսա խանընտա :